

NUORTEN PARLAMENTTI UNGDOMSPARLAMENTET

16.4.2010

EDUSKUNTA - RIKSDAGEN
HELSINKI - HELSINGFORS

Nuorten parlamentti
Ungdomsparlamentet
16.4.2010

**EDUSKUNTA - RIKSDAGEN
HELSINKI - HELSINGFORS**

Kuvitus:

Lehtikuva / Markku Ulander / Eduskunta
s. 3, 9, 11, 13, 16, 19

Vesa Lindqvist / Eduskunta
Kansikuva, s. 5, 7, 21, 22

Painopaikka: Vammalan kirjapaino Oy

ISSN 1799-117X (Painettu)
ISSN 1799-1188 (Verkkajulkaisu)

Nuorten parlamentin edustajat 2010

Ungdomsparlamentets ledamöter 2010

Ahonen, Tuuli Irmeli
Ahonen, Silja
Ahtiainen, Karoliina
Akkila, Ida
Alaraasakka, Aleksandra
Alhola, Emma
Andi, Leyla
Anttila, Marjut
Björklund, Anton
Cedelöf, Karin
Chandler, Vivian
Covarrubias, Juan
El Moutacim, Yasmin
Eriksson, Karolina
Ervasti, Essi
Etelävuori, Pia
Forsberg, Jere
Frangen, Asta
Haapa, Fanny
Haavisto, Katariina
Hakolahti, Emmi
Haltia, Akseli
Hauhia, Elisa
Hautanen, Heidi
Heinilä, Jemi
Heino, Patrick
Hildén, Laura
Hilska, Liisa
Hiltunen, Riku
Hiltunen, Johanna
Holma, Linda
Holmgård, Felicia
Honkala, Tuomas

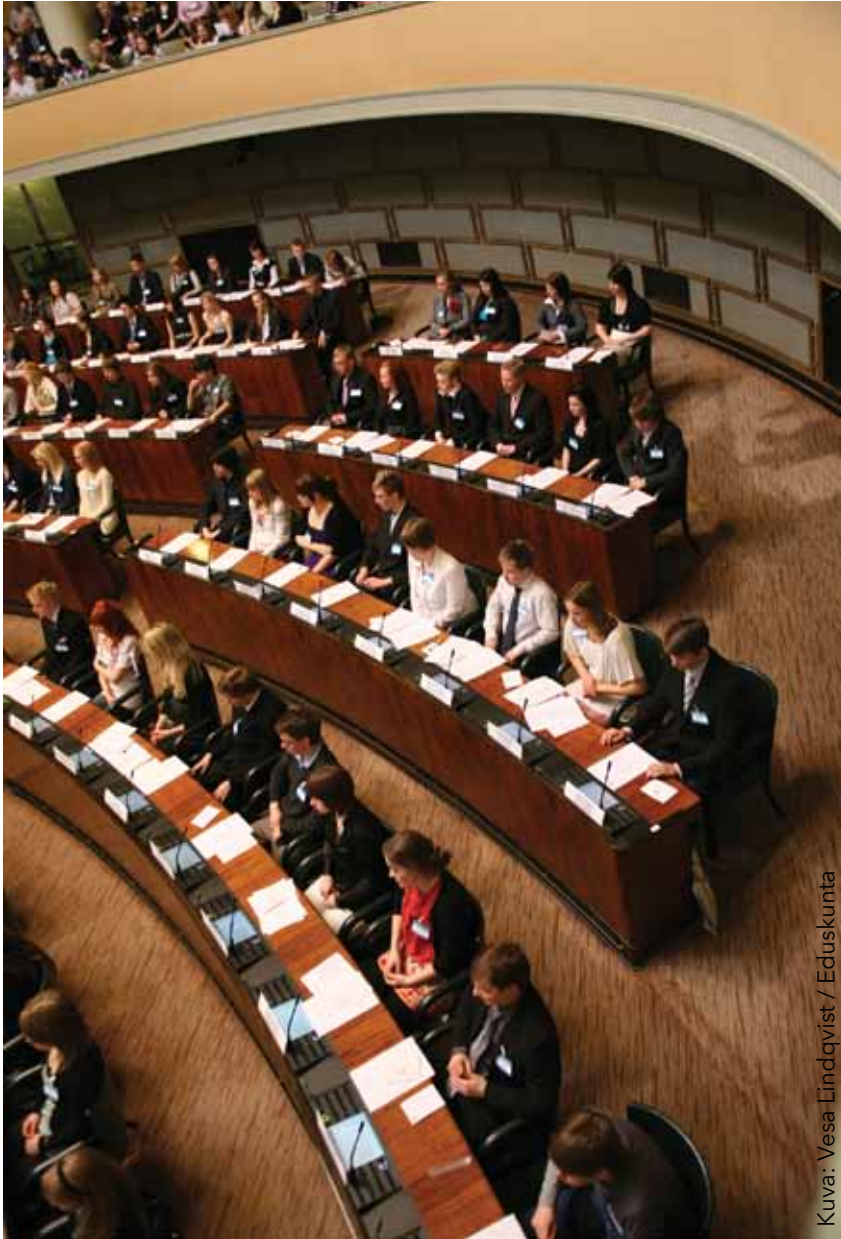
Honkasaari, Noora
Huhtamäki, Krista
Huhtavaara, Miikka
Husu, Linda
Hyttinen, Susan
Häyhä, Emma
Ihaksi, Panu
Ilonen, Eveliina
Impiö, Henri
Jalonen, Jesper
Jantunen, Atte
Jokinen, Sini
Joutsu, Pontus
Jurvakainen, Noora
Juusela, Jenny
Jälkö, Jasmin Julia
Jääskeläinen, Santeri
Kallio, Ossi
Kalliomäki, Jussi
Kangas, Iida
Kasi, Miia-Mari
Kauhanen, Jenni
Keinonen, Kalle
Khawari, Mahnaz
Kiukas, Kaisu
Kokkonen, Amalia
Kokkonen, Emilia
Kokkoniemi, Venla
Korhonen, Pyy-Ville
Koskinen, Emmi
Koskinen, Tomi
Kulmala, Katja
Kulmala, Vilma

Kuntsi, Sofia
Kääriä, Samuli
Lahtinen, Vuokko
Lahtinen, Pyy-Petteri
Laisi, Arttu
Laitinen, Matilda
Lakkinen, Emilia
Lankia, Timo
Latva, Pauliina
Laurila, Aino
Lavaste, Ella
Lehmusvaara, Eetu
Lehto, Sanni
Lempinen, Noora
Lerkkanen, Tuulia
Levänen, Tuomas
Lindberg, Joel
Lindholm, Mikael
Liuski, Oona
Louhi, Mira
Lukkari, Matias
Luoma, Lauri
Luostarinen, Maaria
Mannermaa, Meri
Manninen, Jussi
Markkanen, Jonna
Martikainen, Onerva
Martikainen, Eveliina
Matoniemi, Anne
Mattila, Janne
Merelä, Iida
Merimaa, Maria
Metsälä, Riku

Mikkola, Rebekka
Mikkonen, Jussi
Moshnyakov, Maxim
Myllykoski, Taija
Myllylä, Tatu
Mäkinen, Anu
Määttä, Anna
Nenonen, Niko
Neuvonen, Lotta
Niemi, Nina
Niemi, Markus
Niemi, Outi
Nieminen, Teemu
Nikkola, Henna
Niskala, Eveliina
Niskanen, Aliisa
Niskanen, Viivi
Nuotio, Mika
Nurminen, Ville
Nurmio, Niko
Ohrankämmen, Sara
Ojasalo, Emilia
Oranen, Sanni
Paattiniemi, Laura
Packalen, Camilla
Pakarinen, Kaisa
Parisot, Philip
Peltoniemi, Sara
Perkiömäki, Lea
Peuhkuri, Emilia
Pirha, Melissa
Pitkänen, Elmo

Pouttu, Valtteri
Pulkkinen, Taavi
Purhonen, Lauriina
Puskala, Katju
Puupponen, Pieta
Ranta, Elsi
Rantala, Lyydia
Rantanen, Maria
Rapala, Aake
Rauhala, Kristiina
Rikka, Joel
Rinkinen, Venla-Helena
Rintala, Riikka
Ristola, Venla
Roini, Henni
Romppainen, Joel
Roos, Jasmin
Saajos, Antti
Saapunki, Veronica
Saarela, Henna
Saarela, Sandra
Saari, Panu
Salonen, Susanna
Savinainen, Antti
Savolainen, Emma
Seinelä, Marika
Siikaluoma, Ella
Sinkko, Riina
Skyttä, Heidi
Storbjörk, Jacob
Strömberg, Laura
Sulander, Lilli

Suomalainen, Aino
Svindhufvud, Kristiina
Tallila, Janika
Tamminen, Juho
Tikkanen, Valtteri
Tirkkonen, Eerika
Toikka, Miro
Toivanen, Antti
Toivonen, Johanna
Tuomola, Karoliina
Tuorila, Markus
Turpeinen, Emmi
Tyni, Soili
Tähtinen, Johanna
Ukkola, Juho
Uosukainen, Kimi
Vakkuri, Jonna
Vakkuri, Lauri
Valmunen, Kalle
Varanka, Aino
Viinikka, Noora
Viita, Antti
Virkkala, Jenni
Virkkunen, Matti
Wiro, Vilma
Virolainen, Emmi
Virtanen, Timo
Voutilainen, Roosa
Vuorenmaa, Emilia
Vuorilehto, Emmi
Vuorinen, Juho

Kuva: Vesa Lindqvist / Eduskunta

Nuorten parlamentin täysistuntoon ilmoittautui 95 parlamenttikerhoa / Till ungdomsparlamentets plenum anmälde sig 95 parlamentsklubbar

Nuorten parlamentin Ungdomsparlamentet,

B

Jasmin Julia Jälkö	Tuuli Imeli Alexandra Ahonen	Liisa Hliska	Aino Laurila	Johanna Toivonen	Akseli Haltia	Jere Forsberg	Joel Rikka	Juho Tamminen
Suopellon koulu	Perniön yhteiskoulu	Opintien koulu	Heililän koulu	Moision koulu				

Krista Huhtamäki	Emmi Vrolainen	Emmi Koskinen	Tuomas Honkala	Kalle Keinonen	Elsi Ranta	Ella Lavaste	Ida Merelä	Matti Virkkunen
Mainingin koulu	Mylyharjun koulu	Nummelanharjun koulu	Ruusuvuoren koulu	Peltolan koulu				

Mira Louhi	Eveliina Niskala	Noora Honkasaari	Riina Sinkko	Venla Ristola	Eetu Lehmusvaara	Ida Akkila	Heidi Skyttä
Karjaan yhteiskoulu	Karakallion koulu	Järvenpään yhteiskoulu	Härkävehmaan koulu				

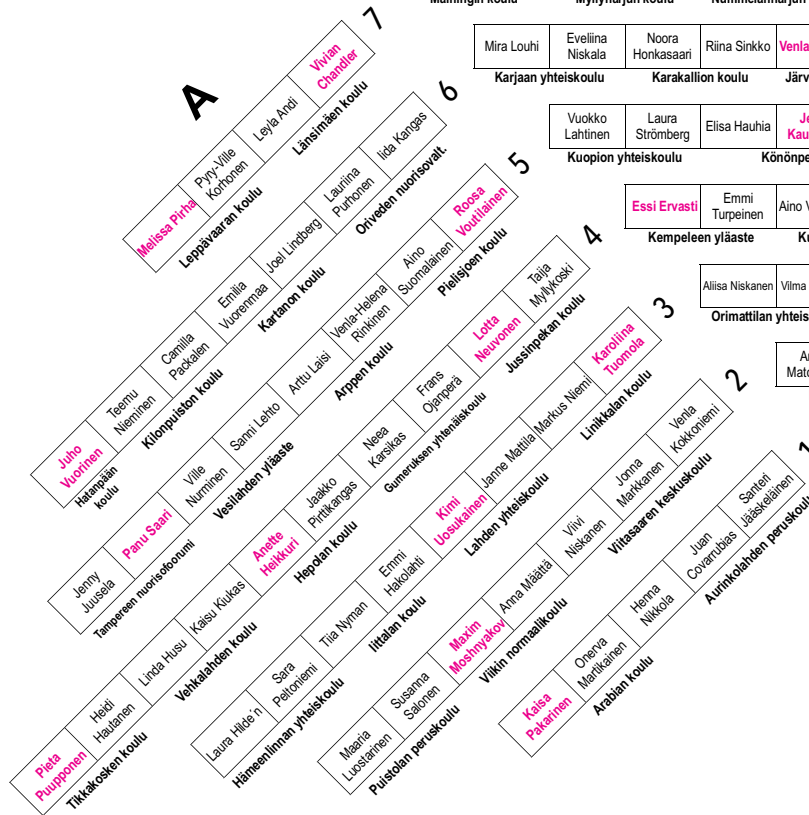
Vuokko Lahinen	Laura Strömberg	Elisa Hauhila	Jenni Kauhainen	Jussi Mikkonen	Mikka Huhtavaara	Mika Nuoto
Kuopion yhteiskoulu	Könönpellon koulu	Kiukaisten yhteiskoulu				

Essi Ervasti	Emmi Turpeinen	Aino Varanka	Jonna Vakkuri	Janika Tallila	Henri Impiö
Kempeleen yläaste	Kuivaniemen koulu	Merenojan koulu			

Alisa Niskanen	Viima Kulmala	Solli Tyni	Kristiina Rauhalta	Matias Lukkari
Orimattilan yhteiskoulu	Taivalkosken yläkoulu			

Anne Matorniemi	Timo Virtanen	Jesper Jalonen	Timo Lankia
Hakkalan koulu	Harjunrinteen koulu		

Niko Nenonen	Tuomas Levänen	Antti Toivanen
Joroisten yläkoulu		

istumajärjestys 2010

placering i plenissalen 2010

C

Meri Mannermaa	Eveliina Martikainen	Henni Roini	Antti Viita	Eveliina Ilonen	Outi Niemi	Karoliina Ahtainen	Markus Tuorila	Anu Mäkinen
Moision koulu	Ähtärin koulu	Ylistaron yläaste		Toivolanrannan koulu		Raumankarin koulu		

Maria Rantanen	Sara Ohrankämmen	Jasmin Roos	Pia Etelävuori	Panu Ihaksi	Johanna Hillunen	Marika Seinelä	Kristiina Svindhufvud	Samuli Kääriä
Pettolan koulu	Sepän koulu	Simonkylän koulu		Sompiön koulu		Tapiolan koulu		

Valtteri Tikkanen	Emilia Kokkonen	Philip Parisot	Rebekka Mikkola	Jussi Manninen	Niko Nurmio	Maria Merimaa	Patrick Heino
Hankoniemen yläaste		Espoon yhteislyseon koulu		Ehroosin koulu		Uotilanrinteen koulu	

Emilia Lakkinen	Emma Aihola	Sandra Saarela	Noora Lempinen	Laura Paattiniemi	Emmi Vuorilehto	Viima Wiro
Eurajoen yhteiskoulu		Kuninkaanhaan koulu		Länsi-Porin koulu		

Marjut Anttila	Lydia Rantala	Linda Holma	Lauri Vakkuri	Henna Saarela	Lilli Sulander
Oulaisten yläkoulu	Pikku Parlamentti	Kempele		Anna Tapion koulu	

Eerika Tirkkonen	Katju Puskala	Aleksandra Alaraasakka	Ossi Kallio	Noora Jurvakainen
Salpausselän koulu		Valtarin koulu		

Paulina Latva	Katariina Haavisto	Juho Ukkola	Tatu Myllylä
Hausjärven yläaste		Hollolan yläaste	

Susan Hyttinen	Elmo Pitkänen	Mahnaz Khawari
Porolahden peruskoulu		

D

Rikka Rintala	Nina Niemi	Mia-Mari Kas	Lea Parkkinen
Jalasjärven yläaste		Laitilan keskuskuolu	
Aale Repala	Asa Frangen	Valtteri Pouttu	Kalle Vainunen
Raumanmeren koulu		Rauman Lyseon peruskoulu	
Jenni Heiniö	Kajsa Kulmala	Jenni Viikola	Emma Häyhä
Meri-Porin koulu		Porin Lyseon koulu	
Riku Metsäjä	Annala Kokkonen	Emma Savolainen	Antti Savinainen
Emäkosken koulu		Porin suomalaisen yhteislyseon koulu	
Riku Hillunen	Atte Jantunen	Lauri Luoma	Antti
Jyväskylä normalikoulu		Hämeenkyrön yhteiskoulu	
Joel Romppainen	Emilia Peuhkur	Senni Oranen	Antti Saagas
Humppilan yläaste		Nokianvirran koulu	
Miro Toikka	Mariide Laitinen	Tuulia Lehtinen	Sini-Johanna
Kesämaenrinteen koulu		Porin Lyseon koulu	
Taavi Pulkkinen	Yasmin El Moutach	Silla Ahonen	Kari Cedertör
Högstadieskolan lönkan		Syrän-Laukaan koulu	
Johanna Tahminen	Noora Viikola	Oona Liuski	Matildens skola
Kaurun yläkoulu		Svenska Privatskolan i Uleåborg	
Karolina Eriksson	Sofia Kuntsi	Ella Sikkavorna	Mikael Linholm
Högstadieskolan lönkan		Ekenäs högstadieskola	
		Veronica Saagupäki	Pontus Jouts
			Antton Björklund
			Willelmska skolan
			Toni Kosken
			Jacob Stordjök
			Felicia Holmgard
			Pyry-Peltti Lahtinen
			Emma Häyhä

NUORTEN PARLAMENTTI
PERJANTAINA 16. HUHTIKUUTA 2010
Kello 12 - 13

Päiväjärjestys

Suullinen kyselytunti

Pääministeri Matti Vanhanen
Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri
Paavo Väyrynen
Elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen
Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä
Viestintäministeri Suvi Lindén
Ympäristöministeri Paula Lehtomäki
Hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemi
Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin
Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila
Puolustusministeri Jyri Häkämies
Liikenneministeri Anu Vehviläinen
Sisäasiainministeri Anne Holmlund
Peruspalveluministeri Paula Risikko
Asuntoministeri Jan Vapaavuori
Ulkoasiainministeri Alexander Stubb
Opetusministeri Henna Virkkunen
Työministeri Anni Sinnemäki

Parlamenttikerhot tekivät valtioneuvoston jäsenille yhteensä 180 kysymystä. Monet niistä käsittelivät samoja aihepiirejä, ja koska kyselytunnin aikana ehditään käsitellä vain noin kaksikymmentä kysymystä, on kysymysten määrää jo tässä vaiheessa jouduttu rajoittamaan. Puhemies tulee kyselytunnin aikana valitsemaan esitettävät kysymykset alla olevasta luettelosta.

Nuorisourheilun tukeminen
Jere Forsberg, Helilän koulu, Kotka

Opettajien lomautukset
Riku Metsälä, Emäkosken koulu, Nokia

Maahanmuuttajanuorten syrjäytymisen ehkäisy
Matilda Laitinen, Sydän-Laukaan koulu, Laukaa

Maaseudun joukkoliikenne
Mika Nuotio, Kiukaisten yhteiskoulu, Eura

Palkkaerot ja niiden tasaaminen
Emma Alhola, Eurajoen yhteiskoulu, Eurajoki

Mopokortin ajokoe
Krista Huhtamäki, Mainingin koulu, Espoo

Energiajuomien ostoikäraja
Essi Ervasti, Kempeleen ylä-aste, Kempele

Nuorten kiinnostus politiikkaan
Samuli Kääriä, Tapiolan koulu, Espoo

Nuorten ongelmat työpaikoilla
Karoliina Ahtiainen, Toivolanrannan koulu, Seinäjoki

Nuorisovaltuustot lakisääteiksi
Aake Rapala, Raumanmeren peruskoulu, Rauma

Ympäristötietous ala-asteen opetusohjelmaan
Marika Seinelä, Sompion koulu, Kerava

Menetetty sukupolvi
Henna Saarela, Anna Tapion koulu, Pälkäne

16-vuotiaan alkoholinkäyttö
Pieta Puupponen, Tikkakosken koulu, Jyväskylä

Vesivarojen käyttö
Emilia Ojasalo, Keuruun yläkoulu, Keuruu

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen
Kalle Valmunen, Rauman Lyseon peruskoulu, Rauma

Ajokortin saamisen edellytykset
Jasmin Jälkö, Suopellon koulu, Naantali

Maamme tilanteen parantaminen
Laura Paattiniemi, Kuninkaanhaan koulu, Pori

Turkistarhauksen lopettamiskorvaukset
Henri Impiö, Merenojan koulu, Kalajoki

Lähikoulujen säilyttäminen
Juho Vuorinen, Hatanpään koulu, Tampere

Koulukiusaamisen ehkäiseminen
Melissa Pirha, Leppävaaran koulu, Espoo

Raiskaustuomioiden kiristäminen
Emilia Kokkonen, Hankoniemen yläaste, Hanko

Nuorten tunneidentiteetti
Juho Tamminen, Moisio koulu, Salo

Naisten pakollinen kansalaispalvelus
Lotta Neuvonen, Jussinpekan koulu, Sievi

Innovatiivisen ajattelun lisääminen kouluissa
Kimi Uosukainen, Lahden yhteiskoulu, Lahti

Vahvimman oikeus internetissä
Venla Ristola, Järvenpään Yhteiskoulu, Järvenpää

Ydinvoiman lisärakentaminen
Anette Heikkuri, Hepolan koulu, Kemi

Koulussa viihtyminen
Jenni Kauhanen, Könönpellon koulu, Varkaus

Epälooginen lainsäädäntö
Lea Perkiömäki, Laihian keskuskoulu, Laihia

Ulkopaikkakuntalaisen oikeudet koulukunnassa
Niko Nenonen, Joroisten yläkoulu, Joroinen

Nuorten kuuleminen koulurakennusten ja -ympäristöjen suunnittelussa
Vivian Chandler, Länsimäen koulu, Vantaa

Geenimuunneltujen kasvien viljely

Antti Viita, Ylistaron yläaste, Seinäjoki

Nuorten mielenterveystyön kehittäminen

Kaisa Pakarinen, Arabian peruskoulu, Helsinki

Vähärasvaisten ruokien verotuksen alentaminen

Marjut Anttila, Oulaisten yläkoulu, Oulainen

Tasoristeysonnettomuudet junaradoilla

Katja Kulmala, Meri-Porin koulu, Pori

Pelastushelikopterin toiminnan rahoitus

Roosa Voutilainen, Pielisjoen koulu, Joensuu

Rauhanturvajoukkojen poistaminen

Afganistanista

Atte Jantunen, Jyväskylän Normaalikoulu, Jyväskylä

Maatalouden kannattavuus tulevaisuudessa

Emilia Peuhkuri, Humpvilan yläaste, Humpvila

Nuorten äänestysaktiivisuuden lisääminen

Karoliina Tuomola, Linikkalan koulu, Forssa

Att trygga svenska språkets ställning

Yasmin El Moutacim, Ekenäs högstadieskola, Raseborg

Aseiden takavarikoinnista ja syrjäytymisestä

Maxim Moshnyakov, Viikin normaalikoulu, Helsinki

Eri alojen monopoliasema

Panu Saari, Tampereen Nuorisofoorumi, Tampere

Glutamat och aspartam i livsmedel

Jacob Storbjörk, Oxhamns Skola, Jakobstad

UNGDOMSPARLAMENTET
FREDAGEN DEN 16 APRIL 2010
Klockan 12 - 13

Dagordning

Muntlig frågestund

Statsminister Matti Vanhanen
Utrikeshandels- och utvecklingsminister
Paavo Väyrynen
Näringsminister Mauri Pekkarinen
Social- och hälsovårdsminister Liisa
Hyssälä
Kommunikationsminister Suvi Lindén
Miljöminister Paula Lehtomäki
Förvaltnings- och kommunminister
Mari Kiviniemi
Kultur- och idrottsminister Stefan Wallin
Jord- och skogsbruksminister Sirkka-
Liisa Anttila
Försvarsminister Jyri Häkämies
Trafikminister Anu Vehviläinen
Inrikesminister Anne Holmlund
Omsorgsminister Paula Risikko
Bostadsminister Jan Vapaavuori
Utrikesminister Alexander Stubb
Undervisningsminister Henna Virk-
kunen
Arbetsminister Anni Sinnemäki

Parlamentsklubbarna lämnade in 180
frågor till ministrarna. Många av dem
behandlade samma teman. Redan nu
har antalet begränsats eftersom bara
ungefär tjugo frågor hinner behandlas
under frågestunden. Talmannen väljer
ut de frågor som får ställas bland de
som räknas upp nedan.

Stödet till ungdomsidrott
Jere Forsberg, Helilän koulu, Kotka

Läraryrpermitteringarna
Riku Metsälä, Emäkosken koulu, Nokia

Marginaliseringen bland invandrarung-
domar
*Matilda Laitinen, Sydän-Laukaan koulu, Lau-
kas*

Kollektivtrafiken på landsbygden
Mika Nuotio, Kiukaisten yhteiskoulu, Eura

Löneskillnaderna och hur de kan jämnas ut
Emma Alhola, Eurajoen yhteiskoulu, Eurajoki

Körprovet för moped
Krista Huhtamäki, Mainingin koulu, Esbo

Åldersgräns för köp av energidrycker
Essi Ervasti, Kempeleen ylä-aste, Kempele

De ungas intresse för politik
Samuli Kääriä, Tapiolan koulu, Esbo

De ungas problem på jobbet
Karoliina Ahtiainen, Toivolanrannan koulu, Seinäjoki

Lagbestämmelser om ungdomsfullmäktige
Aake Rapala, Raumanmeren peruskoulu, Raumo

Miljökunskap och läroplanen för lågstadiet
Marika Seinelä, Sompion koulu, Kervo

Den förlorade generationen
Henna Saarela, Anna Tapion koulu, Pälkäne

Alkoholkonsumtionen bland 16-åringarna
Pieta Puupponen, Tikkakosken koulu, Jyväskylä

Hur vattenresurserna används
Emilia Ojasalo, Keuruun yläkoulu, Keuru

Ungdomsarbetslösheten
Kalle Valmunen, Rauman Lyseon peruskoulu, Raumo

Ändrade regler för körkort
Jasmin Jälkö, Suopellon koulu, Nädendal

Åtgärder för att förbättra läget i landet
Laura Paattiniemi, Kuninkaanhaan koulu, Björneborg

Kompensation för att avveckla pälsdjursfarmning
Henri Impiö, Merenojan koulu, Kalajoki

Att bevara närskolor
Juho Vuorinen, Hatanpään koulu, Tammerfors

Åtgärder mot mobbning
Melissa Pirha, Leppävaaran koulu, Esbo

Skärpta domar i våldtäktsmål
Emilia Kokkonen, Hankoniemen yläaste, Hangö

Ungas emotionella identitet
Juho Tamminen, Moision koulu, Salo

Obligatorisk medborgartjänst för kvinnor
Lotta Neuvonen, Jussinpekan koulu, Sievi

Mer innovativt tänkande i skolorna
Kimi Uosukainen, Lahden yhteiskoulu, Lahtis

Den starkares rätt i internet
Venla Ristola, Järvenpään Yhteiskoulu, Träskända

Att bygga ut kärnkraften
Anette Heikkuri, Hepolan koulu, Kemi

Trivseln i skolan
Jenni Kauhanen, Könönpellon koulu, Varkaus

Bristande logik i lagstiftningen
Lea Perkiömäki, Laihian keskuskoulu, Laihia

Utsocknes rättigheter i skolkommunen
Niko Nenonen, Joroisten yläkoulu, Joroinen

De ungas möjligheter att bli hörda vid planeringen av skolbyggnader och skolmiljö

Vivian Chandler, Länsimäen koulu, Vanda

Odling av genmanipulerade växter

Antti Viita, Ylistaron yläaste, Seinäjoki

Bättre mentalvårdsarbete bland unga

Kaisa Pakarinen, Arabian peruskoulu, Helsingfors

Sänkt skatt på fettsnål mat

Marjut Anttila, Oulaisten yläkoulu, Oulainen

Järnvägsolyckor vid plankorsningar

Katja Kulmala, Meri-Porin koulu, Björneborg

Finansiering av räddningshelikopter-
verksamheten

Roosa Voutilainen, Pielisjoen koulu, Joensuu

Hemkallande av de fredsbevarande styrkorna i Afghanistan

Atte Jantunen, Jyväskylän Normaalikoulu, Jyväskylä

Jordbrukets lönsamhet i framtiden

Emilia Peuhkuri, Humppilan yläaste, Hump-pila

Aktivering av unga väljare

Karoliina Tuomola, Linikkalan koulu, Forssa

Att trygga svenska språkets ställning

Yasmin El Moutacim, Ekenäs högstadieskola, Raseborg

Att beslagta vapen och motarbeta mar-
ginalisering

Maxim Moshnyakov, Viikin normaalikoulu, Helsingfors

Monopolsituationen i olika branscher

Panu Saari, Tampereen Nuorisofoorumi, Tam-merfors

Glutamat och aspartam i livsmedel

Jacob Storbjörk, Oxhamns Skola, Jakobstad

NUORTEN PARLAMENTIN TÄYSISTUNTO

PERJANTAINA 16. HUHTIKUUTA 2010

kello 12—13

LÄSNÄ OLLEET VALTIONEUVOSTON JÄSENET

Nuorten parlamentin täysistunnossa olivat läsnä seuraavat valtioneuvoston jäsenet:

Pääministeri Matti Vanhanen
Ulko- ja kehitysministeri
Paavo Väyrynen
Elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen
Sosiaali- ja terveysministeri Liisa
Hyssälä
Viestintäministeri Suvi Lindén
Ympäristöministeri Paula Lehtomäki

Hallinto- ja kuntaministeri Mari
Kiviniemi
Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan
Wallin
Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-
Liisa Anttila
Puolustusministeri Jyri Häkämies
Liikenneministeri Anu Vehviläinen
Sisäasiainministeri Anne Holmlund
Peruspalveluministeri Paula Risikko
Asuntoministeri Jan Vapaavuori
Ulkoasiainministeri Alexander Stubb
Opetusministeri Henna Virkkunen
Työministeri Anni Sinnemäki

Puhetta johti eduskunnan puhemies
Sauli Niinistö.

TÄYSISTUNNON AVAUS

Puhemies Sauli Niinistö avasi Nuorten parlamentin täysistunnon lausuen:

Nuorten parlamentin täysistunto alkaa.

Hyvät parlamenttikerhojen edustajat, toivotan teidät oikein lämpimästi tervetulleiksi tänne eduskuntaan Nuorten parlamentin 7. täysistuntoon. Ensimmäisen kerranhan istunto järjestettiin vuonna 1998, josta on siis kulu-
nut kaksitoista vuotta. Nyt parlamenttikerhojen edustajia on paikalla 194. Se on varsin korkea lukumäärä, eli lähes kaikki ovat todellakin paikalla.

Myös lehteriyleisön keskuudessa on kiitettävä määrä toimittajaoppilaita kirj-
jaamassa tämän päivän tapahtumia. Istuntoa varmasti seurataan joukolla myös kodeissa ja kouluissa television ää-
rellä.

Meille on esitetty kaikkiaan 180 kysymystä. Niitä kaikkia ei ennätetä mitenkään käydä lävitse. Kysymyksiä valittaessa on painotus ollut ensisijaisesti siinä, että useasti esiintyneet aiheet voidaan esittää ministereille ja saada niihin vastaus.

TÄYSISTUNNOSSA NOUDATETTAVAT MENETTELYTAVAT

Puhemies Sauli Niinistö

Tässä täysistunnossa noudatetaan ennalta määriteltyjä, normaaleja suullisen kyselytunnin menettelytapoja, jos-
sain määrin niitä kuitenkin mukaillen. Ehdotan, että nytkin tällainen menettelytapa voitaisiin hyväksyä.

Puhemiehen menettelytapaehdotus hyväksyttiin.

NIMENHUUTO

Nimenhuudossa merkittiin läsnä oleviksi 194 Nuorten parlamentin edustajaa.

ÄÄNESTYSEHDOTUKSET

Puhemies Sauli Niinistö

Pyrimme tämän istunnon aikana myös-
kin äänestämään jostakin sopivasta esil-
le tulevasta asiasta. Teen sen kysymyksen
kohdalla äänestys ehdotuksen.

PUHEENVUOROMENETTELYT

Puhemies Sauli Niinistö

Suullisella kyselytunnilla on myös ta-
pana, että niin kysymykset kuin vastauk-
setkin saavat kestää enintään 1 minuut-
tin, jotta ehtisimme käsitellä mahdolli-
simman monta kysymystä, ja siksi toivon,
että vain yksi ministeri kulloinkin esittäi-
si vastauksen. Paikalla on 17 hallituksen
20 ministeristä. Se on paljon ottaen hu-
miooon ministereiden monet kansainväli-
setkin kiireet.

Pyydän nyt niitä edustajia, jotka halua-
vat esittää kysymyksen jollekulle paikal-
la olevalle ministerille, ilmoittautumaan
painamalla P-painiketta ja nousemalla
seisomaan.

KYSELYTUNNIN ASIAT

1) Maamme tilanteen parantaminen

Laura Paattiniemi, Kuninkaanhaan koulu, Pori

Arvoisa puhemies! Kertokaa yksi asia, jonka parantaisitte Suomessa!

Puhemies Sauli Niinistö

Tämä taitaa olla pääministerille osoitettu. (Naurua)

Pääministeri Matti Vanhanen

Arvoisa puhemies! Haluaisin varmistaa sen, että tulevaisuudessa Suomi ja maailma pysyvät asuinkelpoisina. Itse asiassa ilmastokysymyksen nostaisin yksösasiaksi.

Puhemies Sauli Niinistö

Tässä voitaneen sallia, jos jollakin ministerillä on avaimet hallussaan, toinenkin vastaus.

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

Arvoisa puhemies! Tähän ilmastonmuutokseen liittyen haluaisin turvata sen, että meillä suomalaisilla on jatkossakin omaa ruokaa. Kun ajatellaan, että maapallolla väestömäärä kasvaa niin, että kolmenkymmenen vuoden kuluessa maapallon ruuantuotantoa pitää pystyä lisäämään 70 prosentilla nykyisestä, niin sen eteen haluaisin tehdä töitä.

Pääministeri Matti Vanhanen vastasi ensimmäiseen kysymykseen / Statsminister Matti Vanhanen svarade på den första frågan

2) Koulukiusaamisen ehkäiseminen

Melissa Pirha, Leppävaaran koulu, Espoo

Arvoisa puhemies! Koulukiusaamisesta on aina puhuttu, mutta asiantilan parannusta ei ole yrityksistä huolimatta saatu aikaan. Jos sinua kadulla haukutaan tai kiusataan, niin kyseessä on kunnianloukkaus, ja se on Suomen laissa rikos, mutta se ei ole rikos esimerkiksi kouluissa. Tiedän, että kiusaamista on vaikeaa valvoa ja aikuiset eivät välttämättä ehdi torjua sitä. Kiusaamista löytyy myös työpaikoilta.

Onko se hyväksyttävää, että kiusaajat pääsevät paljon vähemmällä kuin itse kiusatuista? Minä olen yksi kiusatuista ja olen joutunut kärsimään kiusaamisesta paljon henkisesti, ja kesti kauan päästä siitä yli. Miten kiusaamista voisi ehkäistä? Mitä hallitus voi tehdä, että sekä kiusattu että kiusaajat saavat tasa-arvoisen kohtelun?

Opetusministeri Henna Virkkunen

Arvoisa puhemies! Kenenkään kiusaaminen Suomessa ei ole hyväksyttävää, ei kouluissa, ei työpaikalla, ei vapaa-ajalla. Lainsäädäntö on tässä suhteessa aivan selkeä: kouluilla on velvollisuus osana opetussuunnitelmaa tehdä suunnitelma siitä, miten lapsia ja nuoria suojellaan kiusaamiselta ja miten valvotaan sitä, että kiusaamista ei tapahdu.

On erittäin tärkeää, että kaikki, jotka havaitsevat kiusaamista, puuttuvat siihen välittömästi, kertovat siitä aikuisille. Valitettavasti usein on niin, että kiusattu nuori ei kerro asiasta kenellekään. Siksi on tärkeää, että myös vanhemmille ja opettajille annetaan koulutusta ja tietoa siitä, miten voisi tunnistaa kiusatun tunnusmerkkejä, miten voisi arvata sen, että jotain lasta kiusataan.

Tässä Suomi on kehittänyt niin sanotun KiVa-ohjelman, kiusaamista vastaan oh-

jelman, jota olemme testanneet muutama vuoden ajan. Tämän vuoden aikana se leviää lähes kaikkiin Suomen yli 3 000 peruskouluun, ja sillä on saatu erittäin hyviä vaikutuksia aikaan. On totta, että osa kiusaamistapauksista täyttää jopa rikoksen tunnusmerkit, ja silloin niistä tehdään poliisille ilmoitus.

3) Lähikoulujen säilyttäminen

Juho Vuorinen, Hatanpään koulu, Tampere

Arvoisa puhemies! Moni kunta on tänä keväänä ilmoittanut lakkauttavansa alueensa peruskouluja ja lukioita. Yhä useampi koululainen kuljetetaan tai kulkee itse kunnan keskustassa sijaitsevaan oppilaitokseen, mikä lisää turhaa liikennettä ja liikenteestä syntyviä päästöjä.

Aikooko hallitus tehdä jotakin tämän ilmastonmuutoksenkin kannalta haitallisen kehityksen pysäyttämiseksi?

Opetusministeri Henna Virkkunen

Arvoisa puhemies! Kyse oli koulua ja toisaalta myös ilmastoa koskettavasta asiasta, mutta vastaan ehkä koulutuksen näkökulmasta. Suomen lain mukaan on todella näin, että kunnat saavat itse päättää omasta kouluverkostaan eli siitä, missäpäin kuntaa koulut ovat. Itse pidän hyvin tärkeänä sitä, että etenkin pienemmillä lapsilla koulu olisi mahdollisimman lähellä kotia, säilytettäisiin lähikoulut, jotta lapset voisivat itse kävellen tai pyörällä kulkea kouluun.

Lainsäädäntö tulee juuri siinä vastaan, kuinka pitkä koulumatka saa olla. Pienemmällä lapsillahan saa edestakaiseen matkaan mennä maksimissaan päivittäin aikaa kaksi ja puoli tuntia ja isommilla oppilailla kolme tuntia, eli tästä nimenomaan tulee se lainsäädännön asetama raja. On hyvin tärkeää, että kun kunnassa tehdään kouluverkkoon liitty-

Paikalla oli 17 ministeriä, vastaamassa kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin / Sammanlagt 17 ministrar var på plats, kultur- och idrottsminister Stefan Wallin i tur att svara

viä päätöksiä, niissä otetaan laajasti huomioon, paitsi taloudelliset näkökohdat, niin lasten ja nuorten hyvinvointi ja nimenomaan myös ilmasto- ja ympäristökysymykset, joihin kysyjä viittasi.

Liikenneministeri Anu Vehviläinen

Arvoisa puhemies! Tässä tuli esille myöskin tämä liikkuminen ja ilmastonmuutos sitä kautta. Tietysti koulujen lakauttaminen ei missään tapauksessa ole hyvä asia. Se lisää aina liikkumista, ja sitten tähän usein liittyy myös se, että matkat pitenevät, ja tulee edelleen niitä ongelmia siitä, ettei ole joukkoliikennettä eikä järjestetty koulukuljetuksia riittäväällä tavalla, taksimatkat kasvavat jne. Eli meidän pitää tässä monella hallinnonalalla katsoa sekä kuntatasolla että myös valtiovallan puolella, että saadaan ratkaisuja mahdollisimman hyvällä tavalla toteutettua koululaisten kannalta ja sitten ilmastonmuutoksen kannalta.

4) Nuorisourheilun tukeminen

Jere Forsberg, Helilän koulu, Kotka

Arvoisa puhemies! Suuri osa tämän hetken menestyvistä urheilijoista on uransa ehtopuolella. Samalla useissa lajeissa ei ole tulossa maailman tason junioreita. Tämän takia Suomi jää pahasti jalkoihin eri lajien arvokisoissa tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Miten hallitus aikoo tukea tai pystyy tukemaan suomalaista junioriurheilua ja suomalaisen urheilun palauttamista maailman huipulle?

Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin

Arvoisa puhemies! Tällä hallituskaudella hallitus on lisännyt reippaasti tukeaan nimenomaan urheilulle ja liikunnalle. Tämä valtiontuki on kasvanut noin 30 prosenttia, ja yhtenä painopistealueena on ollut nimenomaan lasten ja nuorten liikunta, myöskin urheilu. Liikuntapaikkarakentamista on tuettu

erityisesti lähiliikuntapaikkoja silmäläpityä, koska ne sijaitsevat aika usein lähellä koulua ja palvelevat tällä tavalla myöskin nuorten vapaa-aikaa ja nuorten liikkumista.

Samalla on keskeistä, että myöskin nuori, joka haluaa satsata nimenomaan huippu-urheiluun, saa tähän riittäviä mahdollisuuksia. Pitää olla mahdollista yhdistää nuorena huippu-urheilu koulunkäyntiin, koska on elämää myöskin sen huippu-urheilu-uran jälkeen. Tästä on äskettäin valmistunut hyvinkin kunnianhimoisen mietintö, jolla tähdätään suomalaisen huippu-urheilun palauttamiseen maailman huipulle, ja se prosessihan alkaa nimenomaan tukemalla nuoria sillä tavalla, että nuoret saisivat kerhonsa, liikuntaseuransa kautta lisää mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja urheilua ja myöskin tehdä tätä nimenomaan koulunkäynnin puitteissa, ei sillä tavalla, että jompikumpi näistä kärsii.

5) Maaseudun joukkoliikenne

Mika Nuotio, Kiukaisten yhteiskoulu, Eura

Arvoisa puhemies! Elämme ilmastonmuutoksen aikaa, polttoaineiden hinnat ovat nousussa, samoin ajoneuvoihin ja liikenteeseen kohdistuva verotus. Joukkoliikenteen käyttäminen olisi kannattavaa, mutta maaseudulla ennestäänkin huonot joukkoliikennepalvelut huononevat jatkuvasti. Nuoren liikkuminen haja-asutusalueella vaikeutuu, kun mopokortin saaminen vaikeutuu ja kallistuu. Maaseudulla peruskoulun päättävän yhdeksäsluokkalaisen jatkokoulutusvalintaan vaikuttaa suuresti myös joukkoliikenne. Palvelut keskitetään isompiin asutuskeskuksiin pois maaseudulta. Nuoret muuttavat palveluiden ja koulutuksen perässä, sen sijaan että saavuttaisivat ne jouk-

koliikenteen avulla.

Miten joukkoliikennettä ja palveluiden saavutettavuutta aiotaan maaseudulla edistää?

Liikenneministeri Anu Vehviläinen

Arvoisa puhemies! Tämä maaseudun joukkoliikennepalveluiden edistäminen koskettaa erityisesti tietysti lapsia, nuoria ja ikäihmisiä, joilla ei ole omaa autoa käytettävissä, ja tässä on kyllä todella haasteellinen tilanne. Te tiedätte, että koululaiskuljetukset ovat itse asiassa se tärkein joukkoliikennepalvelu, mikä siellä maaseudulla kaiken kaikkiaan on. Sitten toisaalta, kun väki vähenee, ne ovat hirveän isoja kalustoja käyttäviä siellä. Olisi hyvä, että saataisiin joukkoliikennepalveluja yhä enemmän pienemmälle kalustolle, esimerkiksi kimpapakyytejä taksien kautta.

Mitä mopokorttiin tulee, pidän ehdottoman tärkeänä, että ikäraja pidetään 15 vuodessa ja varmistamme sen, että siitä mopokortista uudistuksen myötä ei tule liian kallista ja mopo säilyy edelleenkin hyvänä mahdollisuutena liikkua maaseudulla.

6) Nuorten ongelmat työpaikoilla

Karoliina Ahtiainen, Toivolannan koulu, Seinäjoki

Arvoisa puhemies! On ilmennyt, että joka vuosi nuorten työpaikoilla suurimmat ongelmat ovat laiminlyönnit, palkanmaksu-ongelmat, maksamatta jätetyt ylityökorvaukset, puuttuvat työtodistukset ja puutteellinen työhön perehdyttäminen. Yksi syy ongelmiin on se, että nuoret eivät tiedä oikeuksistaan ja eivät tällöin osaa vaatia niitä työnantajilta eivätkä kaikki työnantajat huolehdi näiden oikeuksien toteutumises- ta, joten kysyisin:

Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy turvatakseen nuorten oikeudet työpaikoilla?

Työministeri Anni Sinnemäki

Arvoisa puhemies! Kysyjä on analyysissään oikeassa siinä, että nuorten kaikki oikeudet eivät ensimmäisten työpaikkojen osalta tällä hetkellä toteudu. On erittäin tärkeää, että nuoret tietävät oikeuksistaan työpaikoilla ja osaavat niitä myös vaatia. Samalla tavalla ovat erittäin tärkeitä työnantajien velvollisuudet siinä, että myös nuorten työntekijöiden kohdalla noudatetaan normaalia työlainsäädäntöä.

Hallitus tekee tässä asiassa yhteistyötä sekä työnantajajärjestöjen että työntekijäjärjestöjen kanssa, jotta käytännöt olisivat lainmukaisia. Ammattiyhdistysliike on tehnyt hyvää työtä kesätyöpaikkojen suhteen. Heillä

on ollut palvelua nuorille, neuvontaa siitä, mitä oikeuksia työntekijöillä työpaikalla on. Luulen, että on myös hyvä, että nuoret ihmiset jo työuransa alussa tutustuvat näihin asioihin ja myös liittyvät ammattiyhdistysliikkeen jäseniksi, jolloin neuvontaa omista oikeuksista on helpompaa saada.

7) Glutamat och aspartam i livsmedel

Jacob Storbjörk, Oxhamns Skola, Jakobstad

Ärade herr talman! Vi tycker att man borde begränsa användningen av aspartam och glutamat i livsmedel. Detta kunde göras genom att höja skatten på dessa smakämnen. Ett annat sätt att öka kontrollen av smakförhöjare är att kräva att företag som fortsätter att sälja livsmedel som innehåller aspartam eller glutamat tydligt bör visa att deras produkter inne-

Karoliina Ahtiainen nosti kysymyksellään esille nuorten oikeudet työpaikoilla / Karoliina Ahtiainen lyfte med sin fråga fram de ungas rättigheter på arbetsplatserna

håller dessa ämnen. Det finns forskning som tyder på att smakförhöjande ämnen har skadliga biverkningar och därför anser vi att de borde förbjudas helt och hållet i livsmedel.

Det finns företag som har valt bort smakförhöjare i sina köttprodukter. Från och med den 1 februari 2010 har Snellmans Köttförädling i Jakobstad medvetet ökat andelen kött i sina charkprodukter samtidigt som man helt upphört med att använda natriumglutamat. Vi anser att fler företag borde följa deras exempel och aktivt arbeta för konsumenternas rätt till rena livsmedel.

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

Arvoisa puhemies! Kysymys on erittäin tärkeä, koska kuluttajien suojeluun kuuluu se, että kuluttajalla on oikeus lisäaineettomiin elintarvikkeisiin. Lisäaineiden vaikutusta seurataan jatkuvasti ja siihen pyritään puuttumaan, mutta tuotekehitystä pitää kehittää siihen suuntaan, että päästään niistä eroon. Tällä hetkellä luomutuotanto on sellaista, jossa niitä käytetään kaikkein vähiten, mutta myönnän sen, että meillä on juomia ja vastaavia, joissa varmasti voitaisiin päätyä toisenlaiseen tuotekehitykseen.

Verotuksen korottaminen, todettiin kysymyksessä – nyt täällä ei ole paikalla veroministeriä eli ministeri Kataista – on varmasti käyttökelpoinen keino myöskin ohjata näiden lisäaineiden käyttöä ja pistää sinne kunnan verot.

Mutta kaikkein tärkeintä on se, että meillä on oikeat tiedot siitä, miten ne lisäaineet vaikuttavat. Ne tiedot ovat tällä hetkellä olemassa ja tiedämme tarkkaan, että aspartaamissa on tietyt ongelmat, joskin saamani selvityksen mukaan tällöin pitäisi juoda melkoinen määrä, noin neljä litraa päivässä näitä makeita

juomia, kun tällä hetkellä juodaan noin puolitoista litraa päivässä, ja silloin tämä vaikutus – sanotaan nyt – ei ole sellainen, että aspartaamia saadaan kerralla liikaa. Mutta yhdyin siihen, että lisäaineeton tuotanto on hyvä tavoite.

8) 16-vuotiaan alkoholinkäyttö

Pieta Puupponen, Tikkakosken koulu, Jyväskylä

Arvoisa herra puhemies! Miksi 16-vuotias ei saa käyttää alkoholia laillisesti? Näin on esimerkiksi monissa Keski-Euroopan maissa, kuten Saksassa. Alkoholilakia, joka kieltää alle 18-vuotiaita pitämästä hallussaan alkoholia, ei noudateta ja sitä ei pystytä edes valvomaan.

Peruspalveluministeri Paula Risikko

Arvoisa herra puhemies! Tämä alkoholikysymys on aina hyvin päivänpolttava ja erittäin hyvä ottaa täälläkin esille. Meillä on lain mukaan niin, että alle 18-vuotiaalle ei saa myydä eikä välittää alkoholijuomia. Miksi on arvioitu, että 18 vuotta olisi tällainen raja, johtuu hyvin pitkälle siitä, että vaikka ihmiskeho kehittyy ja aivot kehittyvät vielä kyllä tuonkin jälkeen, on arvioitu kuitenkin, että se on jo vähän sellainen turvallisempi ikä siinä mielessä, että silloin pystyy itse arviomaan ja päättämään asian. Me emme koskaan voi tietää sitä, miten aivot suhtautuvat erilaisiin määriin alkoholia, koska meillä jokaisella on hieman erilainen alkoholin kestokyky. Tämä on se syy, miksi Suomessa on rajattu asia 18 vuoteen.

Kaiken kaikkiaan, kohtuus kaikessa. Erilaisilla keinoilla – valistuksella, verotuksella, saatavuuteen vaikuttamalla – me pyrimme välittämään sitä tietoa, että alkoholi ei sovi kaikille ja varsinkin liika on aina liikaa.

9) Vesivarojen käyttö

Emilia Ojasalo, Keuruun yläkoulu, Keuruu

Arvoisa herra puhemies! Millaisia tulevaisuuden suunnitelmia ja näkemyksiä Suomen hallituksella on Suomen ja koko maailman vesivarojen käytön suhteen? Onko Suomessa harkittu juomaveden myymistä ulkomaille?

*Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri
Paavo Väyrynen*

Herra puhemies! Tämä kysymys liittyy sekä kehityspolitiikkaan että myös viennin edistämiseen.

Suomella on erittäin korkeatasoista vesitekniologiaa. Me olemme toteuttaneet kymmenien vuosien aikana vesihankkeita esimerkiksi Vietnamin ja monissa Afrikan maissa. Viime vuosina jotkut suomalaiset yritykset ovat nousseet maailmanmaineeseen vesitekniologian alalla. Esimerkiksi Kemiraniminen suomalainen yritys on tässä aivan maailman eturivissä.

Me olemme muodostaneet ulkoasiainministeriön yhteyteen erityisen vesiklusterin, joka auttaa suomalaisia toimijoita mukaan kehityspoliittisiin kehitysyhteistyön hankkeisiin, joilla myöskin vauhditetaan myöskin

tätä vesitekniologian vientiä. Sinänsä vesiasiat ovat myöskin suuri poliittinen ja, sanoisin, strateginen kysymys maailmassa, koska monilla alueilla vedestä on suurta puutetta ja myöskin monet konfliktit liittyvät vesivarojen käyttöön.

Ympäristöministeri Paula Lehtomäki

Arvoisa puhemies! Kysyjä viittaa kysymyksessään veden vientimahdollisuuksiin, ja sehän osoittaa juuri sen, että Suomella on kansainvälisesti katsottu-

Pieta Puupponen kysyi 16-vuotiaiden alkoholinkäytöstä / Pieta Puupponen ställde en fråga om 16-åringars alkoholförbrukning

na erittäin mittavat makean veden varat, mikä antaa tietyksi mahdollisuuden myös tähän korkeaan teknologiaan ja näitten vientimahdollisuuksien kartoittamiseen.

Mutta meidän on hirveän tärkeää muistaa joka päivä, että ei ole mikään itsensäselvyys, että meidän pintavetemme ja pohjavetemme, meidän jokemme, järvenemme ja pohjavetemme, pysyvät puhtaina, eivätkä ne pysy ilman sitä, että määrätietoisesti panostamme vesien suojeluun ja erityisesti meidän pohjaviesiemme hyvässä kunnossa pysymiseen. Tähän työhön pitää osallistua itse kunkin joka päivä, ja pitää muistaa, että esimerkiksi roskaamisella ja muilla arkipäiväisillä teoilla voi olla oma vaikutuksensa siihen, että lähivesien laatu huononee.

10) Palkkaerot ja niiden tasaaminen

Emma Alhola, Eurajoen yhteiskoulu, Eurajoki

Arvoisa herra puhemies! Olen useasti huomannut lehdistä, jotka listaavat eri ammattien tuloja, että kärkipään eli suurempituloisten palkka on roimasti isompi kuin listan häntäpään aloilla. Esimerkiksi lakimies ansaitsee paljon enemmän kuin vaikkapa sairaanhoitaja, vaikka voimme ajatella sairaanhoitajan työn olevan vähintään yhtä tärkeää. Kysyisinkin hallitukselta:

Mitä mieltä olette yhteiskuntamme palkkaeroista? Tulisiko nykyisiä palkkaeroja entisestään tasata ja millaisin keinoin?

Pääministeri Matti Vanhanen

Arvoisa puhemies! Uskon, että on tärkeää se, että koulutus vaikuttaa palkkaan. Kun esimerkiksi tässä esimerkissä oli yliopistokoulutus verrattuna ammattikor-

keakoulutasoiseen koulutukseen, siinä tulee tiettyä eroa. Eli koulutuksen pitää vaikuttaa palkkaan, täytyy olla kannuste hakea mahdollisimman korkeaa koulutusta, ja siitä pystyy myös saamaan siten paremman palkan.

Tämä esimerkki jonkin verran ehkä viittaa myös siihen, että meillä on ehkä suurin ongelma palkkapolitiikassa sukupuolten välillä olevat palkkaerot. Edelleen aika kiistatta voidaan osoittaa ja todistaa se, että naisten palkka on alhaisempi kuin miesten palkka, saman koulutusasteen miesvaltaisilla aloilla saatetaan maksaa enemmän kuin naisvaltaisilla aloilla. Tämä on kipeä yhteiskunnallinen ongelma, johon jokaisessa palkkaratkaisussa pitäisi asteittain saada parannusta ja vähitellen tämä ero kurottua umpeen.

11) Turkistarhauksen lopettamiskorvaukset

Henri Impiö, Merenojan koulu, Kalajoki

Arvoisa puhemies! Esitän kysymyksen työministeri Sinnemäelle. Suomessa on noin 1 100 turkistilaa, ja valtaosa tiloista sijaitsee kotimaakuntani lähetyillä. Tuottajien mukaan tuotannon arvo oli noin 200 miljoonaa euroa viime vuonna. Turkistilat työllistävät Suomessa noin 7 000 ihmistä, ja nahoista lähes 100 prosenttia menee vientiin.

Olette esittänyt, että turkistarhaus Suomessa pitäisi lopettaa. Onko mahdollista, että näin monelta ihmiseltä vietään työpaikka ja yritys? Miten tämä pitäisi mielestänne korvata heille?

Työministeri Anni Sinnemäki

Arvoisa puhemies! Nyt istuvan hallituksen ohjelmassa turkistarhausta ei ole esitetty kiellettäväksi. Oma kantani turkistarhaukseen, ja siis myös vihreiden kan-

ta, että turkistarhauksesta tulisi siirtymäajan jälkeen luopua, on asia, jota varmasti käsitellään seuraavissa eduskuntavaaleissa, joissa tästä asiasta tullaan keskustelemaan, ja näin kansalaiset pystyvät vaikuttamaan asiaan.

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila

Arvoisa puhemies! Hallitus-ohjelmassa on kirjattu tosiaan, että turkistarhaus on laillinen elinkeino ja sen toimintamahdollisuudet nykymuotoisena elinkeinona turvataan. Me olemme tehneet tällä vaalikaudella merkittävästi työtä eläinten hyvinvoinnin eteen, ja muun muassa turkistarhauksessa eläinten häkkien koko laajenee, eli ensi vuoden alusta ei enää voi olla vanhan mallisia häkkeitä ja sitä kautta olosuhteet paranevat. Se työllistää kaiken kaikkiaan 22 000 henkilöä tällä hetkellä, ja se on merkittävä elinkeino. Sen elinkeinon eteen olen tehnyt työtä.

12) Rauhanturvajoukkojen poistaminen Afganistanista

Atte Jantunen, Jyväskylän normaalikoulu, Jyväskylä

Arvoisa puhemies! Esitän seuraavan kysymyksen puolustusministeri Jyri Häkämielelle.

Länsimaat ovat USA:n myötä sotkeutuneet Afganistanin sotaan. Viikoittain kuolee useita ihmisiä tienvarsiopommeihin ja muihin terroristi-iskuihin.

Miksi Suomi pitää joukkoja alueella, jolla ei ole konkreettis-

ta uhkaa Suomen turvallisuudelle? Eikö ole mahdollista, että Suomi rinnastetaan Nato-maihin ja tällä tavalla rauhanturvaoperaatio kääntyy Suomea vastaan. Ja kuinka kauan Suomi aikoo pitää joukkoja Afganistanissa?

Puolustusministeri Jyri Häkämies

Herra puhemies! Kysymys on hyvin perusteltu, koska joka päivä saamme tv:stä kuvaa Afganistanista, tietoa niistä väkivaltaisuuksista.

Atte Jantusen kysymys koski Suomen rauhanturvajoukkoja Afganistanissa / Atte Jantunens fråga gällde Finlands fredsbevarande trupper i Afghanistan

Todellakin rauhanturvaoperaatio on YK:n valtuuttamana luomassa sinne rauhanomaisen elämän edellytyksiä, jotta ihmiset voisivat siellä tehdä työtä ja lapset käydä koulua. Muun muassa tytöt eivät aiemmin päässeet kouluun. Nyt tuon rauhanturvaoperaation ansiosta kaksi miljoonaa tyttöä on päässyt kouluun, ja se on tietysti tärkeä asia.

Mutta siellä on vielä pitkä matka rauhaan. Päättarkoitus onkin, että me siirrämme Afganistanin omalle poliisille ja armeijalle sen turvallisuusvastuun. Näin ollen Suomi yli 40 muun maan mukana kouluttaa armeijaa ja poliisia tavoitteena, että jonain päivänä he ottavat sen vastuun ja kansainvälinen yhteisö voi tulla sieltä pois. Tarkkaa aikaa tai vuotta on vaikea sanoa, mutta toivon, että se olisi lähitulevaisuudessa.

Ulkoasiainministeri Alexander Stubb

Arvoisa herra puhemies! Halusin ensiksi kiittää edustaja Jantusta siitä, että hän esitti kysymyksen. Pitkästä aikaa käsitellään ulkopoliittikkaa kyselytunnilla. Tämä on erinomainen asia.

Me olemme Afganistanissa myös itsekkäistä syistä. Afganistan koskettaa meitä. Suurin osa Eurooppaan tulevasta huumeista tulee Afganistanista. Suurin osa niistä terroripesäkkeistä, joita me myös Euroopassa näemme, lähtee liikkeelle Afganistanista.

Me emme ole yksin Afganistanissa. Siellä ollaan yhdessä 44 muun maan kanssa, ja meidän tavoitteenamme on vakauttaa maa, kitkeä terrorismi pois ja saada Afganistaniin sellaiset elinolosuhteet, joissa normaali ihminen voi elää. Afganistan on ollut 30 vuotta erilaisten kriisien ja sotien kohteena. Nyt on aika vakauttaa se maa. Meidän tavoitteenamme on pysyä siellä niin kauan kuin on tarvis. Tulemme pois heti, kun on vain mahdollista.

13) Mopokortin ajokoe

Krista Huhtamäki, Mainingin koulu, Espoo

Arvoisa puhemies! Nuorten omistamien mopojen ja varsinkin mopoautojen määrä on kasvanut runsaasti viime vuosina, niin myös nuorten liikenneonnettomuudet. Nyt on valmisteilla uusi lakiehdotus, jonka tarkoituksena on ilmeisesti parantaa mopon hallintaan liittyviä taitoja. Pelkällä ajoluvan hinnankorotuksella taidot eivät parane. Mopokortin saamiseen liittyvä mopon käsittelykoe ei ole riittävä. Nuorilla ei ole tällä hetkellä tarpeellisia taitoja selvitä kasvavassa liikenteessä. Ehdotankin, että mopokortin saamisen ehdoksi liitetään autokoulun ajokoetta vastaava koe.

Mitä mieltä liikenneministeri Anu Vehviläinen on liikenteessä suoritettavan ajokokeen tarpeellisuudesta?

Liikenneministeri Anu Vehviläinen

Arvoisa puhemies! Tämä on aivan äärimmäisen ajankohtainen asia. Meillä on juuri tällä viikolla käsitelty ajokorttiuudistusta, jossa tämä mopokortti on yksi asia. Tällä hetkellä mopokortin saa pelkän teoriakokeen perusteella. Jotta me pystymme lisäämään turvallisuutta mopoilijoille, se vaatii, että olisi myös käsittelyopetusta, sen mopon käsittelytaitoa, ja myös ajo-opetusta.

Tällä hetkellä se esitysluonnos, mikä meillä on, olisi sellainen, että siinä on käsittelykoe, mutta varsinainen ajokoe ei olisi kortin saamisen edellytyksenä. Mutta tämä on lähdössä lausuntokierrokselle, ja tulevien kuukausien aikana me hallituksen piirissä pohdimme, mikä on parasta.

Mutta haluan täällä sanoa vielä toisenkin kerran, että turvallisuus on ennen kaikkea se ykköskysymys, mutta se kortti ei saa tulla liian kalliiksi. Jos kortti ru-

peaa maksamaan 500 euroa nuorelle tai perheelle, niin se on aivan kohtuutonta.

Puhemies Sauli Niinistö

Kun tätä kysymystä hallituksessa pohditaan, niin esitän, että Nuorten parlamentti äänestäisi siitä, tulisiko mopokortin saamisen edellytykseksi säätää autokoulun ajokoetta vastaava koe.

Puhemiehen ehdotus hyväksyttiin.

Äänestys ja päätös

Puhemies Sauli Niinistö

Ne, jotka kannattavat mopokortin edellytysten säilyttämistä nykyisellään, äänestävät ”jaa”; ne, jotka kannattavat liikenteessä suoritettavaa ajokoetta mopokortin saamisen ehdoksi, äänestävät ”ei”.

Puhemies Sauli Niinistö

Äänestyksessä on annettu 86 jaa- ja 104 ei-ääntä, 4 tyhjää; poissa 5.

Puhemies Sauli Niinistö

Näin ollen Nuorten parlamentti kannattaa siis liikenteessä suoritettavaa ajokoetta mopokortin saamisen ehdoksi.

14) Nuorten tunneidentiteetti

Juho Tamminen, Moisio koulu, Salo

Arvoisa puhemies! Tampereella toimiva Poliisiammattikorkeakoulu teki vuonna 2008 lapsiuhrikyselyn. Kyselyyn osallistui noin 13 000 nuorta ympäri Suomea. Tulosten mukaan huolestuttavan moni joko peruskoulua tai lukiota käyvä koki itsensä ahdistelluksi tai loukatuksi, usein aikuisten, esimerkiksi opettajien, toimesta. Kouluilmapiiri on muillakin alueilla huolestuttava. Oppilaiden

Krista Huhtamäen kysymys mopokortin ajokokeesta johti äänestykseen / Krista Huhtamäkis fråga om körprov för mopedkort ledde till omröstning

mielenterveydelliset häiriöt ovat yleistyneet vuosi vuodelta. Väkivalta, syrjintä ja muut vakavat ongelmat yleistyvät kouluissa myös.

Miten näitä ongelmia suunnitellaan oikaistavan? Nuoret ovat tulevaisuus, ja tällä hetkellä mielestäni tulevaisuus ei näytä järin hohdokkaalta.

Peruspalveluministeri Paula Risikko: Arvoisa herra puhemies! Nämä nuorten mielenterveysongelmat on myöskin erittäin hyvä ottaa täällä nyt puheeksi. Nimittäin kun on tehty kouluterveyskyselyjä, on huomattu, että niitä todella on. Niitä tuskin on enempää kuin ennen; ehkä kuitenkin on tullut matalampi kynnyks kertoa niistä ja keskustella. Olen hyvin kiitollinen siitä, että nykyajan nuoriso uskaltaa puhua ongelmista eikä niitä lakaista maton alle.

Mitä me olemme sitten tehneet? Me olemme tehneet muun muassa sen, että koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa ollaan nyt kehittämässä. Meillä on annettu asetus siitä viime vuonna, eli sitä tullaan lisäämään ihan lähiaikoinakin ja on jo joissain kouluissa lisätty. Toinen ovat sitten erilaiset kehittämishankkeet. Kolmen vuoden aikana on lasten, nuorten ja perheiden mielenterveyden ja näitten asioitten kehittämiseksi annettu 29 miljoonaa euroa, ja näillä pitäisi kyllä jo aika pian näkyä niitä tuloksia.

Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä

Arvoisa herra puhemies! Oikeanlaisella tuella ja hoidolla voidaan paljon auttaa mielenterveysongelmaisia nuoria. Viime vuonna noin 4 500 nuorta sai Kansaneläkelaitoksen järjestämää psykoterapiakuntoutusta. Me olemme muuttamassa tämän kuntoutuksen harkinnanvaraisuudesta järjestämisvelvollisuuden piiriin. Se tarkoittaa sitä, että kaikki ne, jotka hyötyisivät tästä psykoterapiakuntoutuksesta, saavat sitä eikä niin, että he joutuisivat jonottamaan tai mahdollisesti mää-

rärahojen loputtua jäisivät ilman. Näin olen ensi vuoden alusta, 2011, kun tämä lakiuudistus tulee voimaan, ne nuoret, jotka hyötyvät psykoterapiakuntoutuksesta, varmastikin sitä saavat.

Puhemies Sauli Niinistö

Kun tämä on kuitenkin opetusta koskeva asia, niin jos ministeri Virkkunen vielä vastaa.

Opetusministeri Henna Virkkunen

Arvoisa puhemies! Suomalaiset koulut menestyvät kansainvälisesti erittäin hyvin, kun vertailemme oppilaiden oppimistuloksia. Mutta se, missä meillä on paljon kyllä kehitettävää, on nimenomaan kouluuyhteisön toiminta ja erilaiset sosiaaliset taidot koululaisten ja opettajien keskuudessa, toisaalta myös kodin ja koulun yhteistyö.

Kun te kaikki olette omilla paikoillanne myös merkittäviä vaikuttajia, toivon, että jokainen teistä myös toimii sen eteen, että omassa koulussanne oppilaita kuullaan, että pystytte rakentamaan sellaista vuorovaikutusta, että lasten ja nuorten näkemykset nousevat esiin koulun kehittämisessä ja pystymme kehittämään kouluuyhteisöä Suomessa siihen suuntaan, että kaikista välitetään ja huolehditaan ja nähdään se, että jos joku on tuen tarpeessa, osattaisiin myös auttaa.

15) Energiajuomien ostoikäraja

Essi Ervasti, Kempeleen yläaste, Kempele

Arvoisa puhemies! Viime aikoina energiajuomien haittavaikutuksista on käyty paljon keskustelua. Erityisen haitallisenä pidetään niiden suurta kofeiinipitoisuutta ja sokerimäärää. Kofeiini aiheuttaa riippuvuutta, ja juomien sisältämä tauriini tehostaa sen haittavaikutuksia. Kofeiini kiihdyttää keskushermoston

toimintaa ja vaikeuttaa siten nukkumista, heikentää unen laatua ja lyhentää yöunia. Ruotsissa on jo puututtu asiaan nostamalla energijuomien ostoikäraja 15 vuoteen.

Onko hallitus tehnyt tai tullaanko asian eteen tekemään jotain myös Suomessa?

Peruspalveluministeri Paula Risikko

Arvoisa herra puhemies! Meillä on valtion ravitsemusneuvottelukunnan suositukset siitä, että alle 15-vuotiaitten ei tulisi juoda näitä energijuomia. Energijuomat sisältävät paljon kofeiinia, ja eri ihmisten keho reagoi todellakin hieman eri tavalla, ja koskaan ei voi tietää, mitä se aikaansaa. Mutta nyt kun on seurattu esimerkiksi lapsia, jotka juovat energijuomia, niin on havaittu, että ne aiheuttavat univaikeuksia, ärtyisyyttä jne. Näissä juomissa on myöskin virkistäviä aineita, kuten vitamiineja jne. Ne saattavat kumuloitua, ja voi olla niin, että päiväannos tulee liian suureksi. Tästä syystä nämä suositukset on annettu.

Ei ole ainakaan tässä vaiheessa koettu tarvetta siihen, että pitäisi lainsäädännöllä estää esimerkiksi saatavuutta. Tilannetta seurataan. Myöskin kaupoilta on ohjeistuksina näitä suosituksia, ja ainakin vielä tällä hetkellä näyttäisi, että ne toimivat.

16) Epälooginen lainsäädäntö

Lea Perkiömäki, Laihian keskuskoulu, Laihia

Arvoisa puhemies! Kansanedustajien tärkeimmän tehtävän eli lakien säätämisen tulokset saattavat aika ajoin tuntua ainakin nuorista hyvin hämmentäviltä. Esimerkiksi Facebookissa yli 42 000 kansalaista ihmettelee, miten tähtisädetikku voi olla kielletty alle 18-vuotiailta sa-

maan aikaan, kun vain 15 vuotta täyttänyt voi laillisesti hankkia itselleen haulikon.

Kysynkin: Miten tällaisten epäloogisilta tuntuvien lakien synty voidaan välttää ja kansalaisten uskoa eduskunnan työn mielekkyyteen lisätä?

Pääministeri Matti Vanhanen

Puhemies! Tämä koskee ehkä enemmän lainsäädäntöä yleisesti, esimerkkinä käytettiin aselainsäädäntöä. Eduskunta ja kansanvalta heijastavat kansalaisten piirissä olevaa tahtoa, arvoja, ideoita, ajatuksia. Kansanedustuslaitoksen kautta, kansanedustajien kautta, nämä mielipiteet kanavoituvat eduskunnan päätöksiksi. Ovat ne vähän etunojassa tai takaperoisia, konservatiivisempia, se aina liittyy kansanedustajien omaan tahtoon. Eli päätösten sisältö kansanvallassa perustuu kansalaisten kansanedustajien kautta ilmaisemaan tahtoon.

Mutta lainsäädäntöprosesseissa luonnollisesti ehdoton tavoite on se, että lainsäädäntö on sisällöllisesti loogista, ymmärrettävää, että se tuntuu myös oikealta ja oikeudenmukaiselta. Toivottavasti tässä onnistutaan. Saattaa olla, että joskus syntyy epäonnistumisia.

Mutta mielellään aselain sisällöstä, sen mahdollisista ristiriidoista, ministeri Holmlund vielä voisi jatkaa.

Sisäasiainministeri Anne Holmlund

Arvoisa puhemies! Kysymys on sikäli ajankohtainen, että ampuma-aselainsäädäntö on tällä hetkellä eduskunnan käsittelyssä. Hallitus on antanut oman esityksensä jo viime vuoden kesäkuussa, ja varmasti tämä ykkösvaihe tämän kevään aikana saadaan valmiiksi. Kakkosvaiheessa mietitään vielä tarkemmin muun muassa voimassa olevien vanhojen lupien käsittelyä.

Ikärajat ja niihin liittyvät asiat ovat tie-

tenkin esillä näissä uudistuskysymyksissä. Pyrimme tietysti sellaiseen kokonaisuuteen, joka mahdollisimman paljon myös turvaisi aseiden käytön eli jossa voimme katsoa, että mahdollisimman suuri turvallisuus on aina mukana silloin, kun lupia myönnetään, ja että myös ikäraajat ovat tältä osin kohdallaan.

17) Naisten pakollinen kansalaispalvelus

Lotta Neuvonen, Jussinpekan koulu, Sievi

Arvoisa puhemies! Lähiainakoina on käyty keskustelua naisten pakollisesta kansalaispalveluksesta. Tiedotusvälineissä on esitetty, että kansalaispalvelukseen voisi kuulua esimerkiksi siviilikriisinhallintaa sekä ensi-apu- ja hoivatehtäviä. Perusteluna naisten pakolliselle kansalaispalvelukselle on käytetty esimerkiksi naisten ja miesten tasa-arvoa.

Onko hallituksella aikomuksia tehdä esityksiä naisten pakollisen kansalaispalveluksen suhteen?

Työministeri Anni Sinnemäki

Arvoisa puhemies! Hallituksella ei enää tässä vaiheessa ole aikomusta tehdä esitystä naisten pakollisesta kansalaispalveluksesta, mutta hallituksella on meneillään pohdintoja ja työtä sen suhteen, millä tavalla meillä asepalvelusta uudistettaisiin, millä tavalla siviilipalvelusta uudistettaisiin. Näissä pohdintoissa on tarkoitus hyvin laajasti katsoa sitä, millä tavalla näitä järjestelmiä tulisi uudistaa toisaalta Puolustusvoimien kannalta, mikä kuuluu ministeri Häkämiehelle, ja toisaalta yleisesti yhteiskunnan kannalta. Meillähän tällä hetkellä on mahdollista, että naiset osallistuvat asepalvelukseen, mutta naisille se on vapaaehtoista, kun taas miehille tuo velvollisuus on pakollinen.

Toimittajaoppilaat työssään lehterillä / Journalisteleverna i sitt arbete på läktaren

18) Nuorten kuuleminen koulurakennusten ja -ympäristöjen suunnittelussa

Vivian Chandler, Länsimäen koulu, Vantaa

Arvoisa puhemies! Me suomalaiset voimme olla ylpeitä peruskouluistamme. Olemme pärjänneet hyvin eri oppiaineissa kansainvälisissä vertailuissa. Toisaalta tutkimusten mukaan suomalaiset nuoret viihtyvät peruskouluissa huonosti. Kouluviihtyvyyden kannalta on tärkeää muun muassa se, millaisissa opetustiloissa ja ympäristössä työskentelemme. Valitettavan usein koulurakennukset ja niiden ympäristöt ovat epäviihtyisiä ja epäkäytännöllisiä. Lisäksi kouluja suunnittelevat aikuiset, jotka eivät osaa ottaa huomioon nuorten tarpeita.

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, että nuoria kuultaisiin entistä enemmän koulurakennusten ja ympäristöjen suunnittelussa?

Puhemies Sauli Niinistö

Ministeri Vapaavuori taisi joutua poistumaan, mutta ministeri Virkkunen vastaa.

Opetusministeri Henna Virkkunen

Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin tärkeä kysymys. Itse kun kierrän kouluja ja kysyn nuorilta, mihin siellä haluttaisiin vaikuttaa, niin yleensä ensimmäisenä nousevat esiin juuri oppimisympäristöön, kouluympäristöön, koulun pihaan liittyvät kysymykset. Täytyy ilokseni sanoa, että monessa koulussa kyllä muun muassa oppilaskunnan kautta on erittäin paljon voitu vaikuttaa siihen eli oppilaaat ovat saaneet olla mukana suunnittelemassa peruskorjauksia tai tekemässä pieniä uudistuksia silloinkin, kun koulu ei varsinaisesti olla remontoimassa. Toisaalta ministeri Wallinin alaisuudesta on jo useita vuosia myönnetty avustuk-

sia kouluille siihen, että koulujen pihoja muutetaan viihtyisämmiksi ja lähiliikuntaa suosiviksi.

Parhaillaan ollaan uudistamassa koko perusopetuksen tavoitteita ja tuntijakoa ja tässä yhteydessä muun muassa otetaan kantaa oppimisympäristökysymyksiin. Meillähän on ollut tavoitteena jo pitempään, että hyödynnettäisiin monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä ja voitaisiin opiskella myös luokan ulkopuolella. Mutta ennen kaikkea teidän oma panoksenne on tässä myös ratkaiseva, että omalta osaltanne pyritte omassa koulussanne vaikuttamaan siihen, että teitä kuullaan entistä enemmän näissä kysymyksissä.

Pääministeri Matti Vanhanen

Arvoisa puhemies! Haluaisin kannustaa tässä teitä sikäli, että Suomessa on perustuslain tasolle, ylimmälle mahdolliselle tasolle, nostettu myös lapsille ja nuorille oikeus vaikuttamiseen. Vaikka ette ole äänioikeuskäisiä ettekä vielä voi vaikuttaa kunnallisen päätöksenteon kautta näihin asioihin, joista kunnassa päätetään, annetaan perustuslaissa lapsille ja nuorille oikeus siihen, että heitä kuullaan, ja siihen viranomaisten pitää löytää semmoinen oikea toimintatapa. Uskon, että koulujen suunnittelussa se tapa on helppo löytää, jos vaan tahtoa on.

Puhemies Sauli Niinistö

Kysymyksenne kirvoittavat vastauksia, vielä ministeri Wallin.

Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin

Arvoisa puhemies! Pääministeri oikeastaan mainitsi tämän erittäin tärkeän instrumentin, nimittäin lain, joka myös nuorisolain osalta antaa nuorille mahdollisuuksia tulla kuulluiksi asioissa, jotka nimenomaan liittyvät heidän arkipäiväänsä

ja heidän elämäänsä. Nuorisovaltuusto on erittäin käyttökelpoinen elin näissä asioissa. Mikään ei estä, että nuoret sitä kautta ilmaisevat tahtoaan myös esimerkiksi kouluun liittyvissä asioissa. Kaikissa kunnissa ei ole nuorisovaltuustoa, joten tähän kannattaa myös kiinnittää huomiota omassa kunnassa. Myös YK:n lapsen oikeuksien sopimus, joka vastikään täytti 20 vuotta, sisältää vähän saman suuntaista velvoitetta, nimittäin sen, että valtiot, maat, huolehtivat siitä, että lapset ja nuoret tulevat kuulluiksi asioissa, jotka liittyvät heidän elämäänsä.

19) Menetetty sukupolvi

Henna Saarela, Anna Tapion koulu, Pälkäne

Arvoisa puhemies! Valtiopäivien 2010 avajaispuheessa tasavallan presidentti Tarja Halonen sekä eduskunnan puhemies Sauli Niinistö puhuivat menetetyistä sukupolveista ja siitä, kuinka siihen ei todellakaan ole varaa.

Siksi haluaisinkin kysyä: Mitä hallitus aikoo tehdä, ettei tätä paljon puhuttua menetettyä sukupolvea syntyisi, eli miten saadaan kaikki nuoret suorittamaan ensin peruskoulutus loppuun ja vielä hankkimaan ammatillinen koulutus?

Olisiko oppivelvollisuuden pidennys vai taitoaineiden lisäys ratkaisu syrjäytymisen estämiseen ja nuorisotyöttömyyden pitkittymiseen? Talvisodan hengessä: ”Kaveria ei jätetä.”

Työministeri Anni Sinnemäki

Arvoisa puhemies! Kysymyksessähän on osio, joka varmasti kuuluu myös opetusministeri Virkkuselle.

Puhuessaan menetetyistä sukupolveista ja siitä, että meillä ei missään nimessä ole varaa siihen, puhemies ja presidentti viittasivat ennen kaikkea talous- ja työl-

lisyystilanteeseen. Maailmanlaajuisen talouden taantumun tähden myös Suomessa nuorisotyöttömyys on kasvanut hyvin voimakkaasti. Hallitus on pyrkinyt ratkomaan tätä ongelmaa määrärahoilla, joita on lisätty sekä koulutukseen että siihen, millä tavalla nuoret voisivat löytää ensimmäisen työpaikkansa. Tälläkin hetkellä itse asiassa eduskunnan käsittelyssä on lisämäärärahoja, joilla pyritään löytämään ratkaisuja juuri ensimmäisen työpaikan löytymiseen, koulutuspaikkojen lisäämiseen ja myös esimerkiksi siihen, että nuoret voisivat aloittaa oman yrityksensä.

Yeisen taloustilanteen ja työllisyystilanteen ratkomiseksi hallituksen tärkeimmät ponnistukset tällä hetkellä tehdään yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen, sekä työntekijäjärjestöjen että työnantajajärjestöjen, kanssa. Pyrimme löytämään ratkaisuja Suomen tulevaisuuteen ja Suomen talouden kasvuun sitä kautta, että löytäisimme uusia aloja, uusia yrityksiä, työpaikkoja ja että Suomessa voitaisiin hyvällä tavalla lisätä tehdyn työn määrää. Nämä toimet vaikuttavat myös nuorten tilanteeseen.

Opetusministeri Henna Virkkunen

Arvoisa puhemies! Nuorten kannalta oleellista on se, että peruskoulussa jokainen saa riittävät tiedot, taidot ja valmiudet ja toisaalta riittävän oppimismotivaation siihen, että jatkaa opintojaan myös toiselle asteelle. Suomessahan tämä hyvin laajasti toteutuu. Vain muutama prosentti nuorisista ei haluaisi jatkaa opintojaan toiselle asteelle. Tähän olemme muun muassa nyt lisänneet etsivää nuorisotyötä, jonka kautta näitä nuoria pyritään tavoittamaan ja ohjaamaan heitä muun muassa ammattitarttiin, työpajoille, harjoitteluun, etsimään sitä omaa uraa ja väylää.

Tärkeää tässä on opinto-ohjauksen vah-

vistaminen, sillä nuorilla ei luonnollisesti ole vielä kovin laajaa tietoa työelämän tarpeista ja mahdollisuuksista ja omista vahvuuksistaan. Tässä tarvitaan kaikkien opettajien, opinto-ohjaajien ja aikuisten tukea, että nuoret löytäisivät paremmin oman opintoväylänsä. Tätä pyrimme nyt erityisesti kehittämään, nimenomaan opinto-ohjausta. Itse en usko, että oppivelvollisuuden nostaminen olisi se ratkaisu. Tällä hetkellä meillä kyllä koulutuspaikkoja on riittävästi, mutta ongelma on se, että monesti ei meinaa löytyä sitä itseä innostavaa paikkaa omalta lähialueelta.

20) Vahvimman oikeus internetissä

Venla Ristola, Järvenpään Yhteiskoulu, Järvenpää

Arvoisa puhemies! Internet on kuin villi länsi. Internetissä teknisesti vahvimmat ja röyhkeimmät kiusaavat ja rosvoavat. Esimerkiksi kun kadulla joku nimittelee ikävästi ihmistä ihonvärin perusteella, nimitelijä saadaan kiinni ja häntä rangaistaan. Jos sama tehdään internetissä, yleensä nimeöntä tekijää ei saada koskaan kiinni ja rangaista.

Mitä hallitus aikoo tehdä, että internet saadaan joskus lakien alle ja teoista internetissä rangaistaisiin samalla tavalla kuin normaalissa elämässä?

Viestintäministeri Suvi Lindén

Arvoisa puhemies! Kysyjä kiinnitti huomiota erittäin tärkeään asiaan. Internet on meidän arjesamme ja kaikkialla. Lähtökohta tietysti on, että internetissä toi-

mivat samat pelisäännöt kuin fyysisessäkin toimintaympäristössä. Johtuen kuitenkin internetin luonteesta, siitä että internet on rajat ylittävä, ei tunnista kansallisia rajoja, on globaalia toimintaa, tulee vastaan se ongelmatilanne, että kaikissa tilanteissa ei kuitenkaan välttämättä esimerkiksi Suomen lainsäädäntö päde.

Näin ollen on tärkeää, että kansainvälisesti tehdään tiiviimpää yhteistyötä muiden maiden kanssa, jotta voidaan löytää yhteisiä pelisääntöjä, harmonisoida lainsäädäntöä. Myös poliisi tekee kansainvälisesti yhteistyötä ja pyrkii vaihtamaan tietoja, joilla saadaan kiinni näitä rikollisia, jotka muista maista tuottavat sellaisia sisältöjä ja loukkaavia aineistoja, jotka ovat Suomen lainsäädännössä kiellettyjä.

Venla Ristola oli huolestunut pelisääntöjen puutteesta Internetissä / Venla Ristola orode sig för avsaknaden av spelregler på Internet

21) Nuorten mielenterveystyön kehittäminen

Kaisa Pakarinen, Arabian peruskoulu, Helsinki

Arvoisa puhemies! Suomessa on jo koettu useita ääritapauksia, joihin nuorten hoitamattomat mielenterveysongelmat voivat johtaa. Tapahtumien jälkeen asiantuntijat ovat kertoneet ongelmiin johtaneista syistä ja vastaavien tapauksien ennaltaehkäisymahdollisuuksista. He ovat saaneet kaikkien poliitikkojen tuen, mutta onko luvattu tuki ollut vain puheita ja vaalityötä?

On luvattu lisää resursseja kouluterveydenhuoltoon ja nuorten mielenterveyspalveluihin sekä koulujen sosiaalisten taitojen opetuksen lisäämistä. Käytännössä oppilashuollon henkilöstöä on vähennetty suhteessa oppilasmäärään. Pääkaupunkiseudulla esimerkiksi Kirkkonummen perheneuvola ilmoittaa nettisivuillaan, ettei se resurssipulan vuoksi pysty ottamaan koko keväänä uusia asiakkaita. Espoo toimi samoin useita kuukausia. Myöskään sosiaalisten taitojen painotus peruskoulun oppiaineissa ei ole lisääntynyt.

Onko mielenterveysongelmien hoito vain tuurista kiinni, ja pääsevätkö hoitoon vain ne, joilla on voimia hakea julkisuuden kautta apua? Kuka puolustaa niitä, jotka eivät jaksata tai osaa vaatia apua?

Meitä nuoria ei kiinnosta se, onko vastuun kunnalla vai valtiolla. Arvoisa puhemies! meitä kiinnostaa: Milloin näemme konkreettisia tuloksia eli suurempia resursseja nuorten mielenterveystyöhön ja ennaltaehkäisyyn? Milloin sosiaalisten taitojen kehittäminen tulee sitovaksi tavoitteeksi opetussuunnitelmassa?

Peruspalveluministeri Paula Risikko

Arvoisa herra puhemies! Suomessa tosiaan on sillä tavalla, että meillä lasten ja nuorten psykiatrinen hoito on kyllä suhteellisen hyvää, mutta avopuolella on ongelmia elikkä siellä ei välttämättä saa niitä palveluja. Sitten nuorta luukutetaan paikasta toiseen. Hänellä saattaa olla monimutkaisia ongelmia, ja sitten häntä luukutetaan paikasta toiseen vähän niin kuin sellaista flipperipelin palloa, sinne ja tänne ja tuonne. Me olemme nyt, kuten äsken mainitsin, 29 miljoonaa euroa laittaneet tällaiseen kehittämishankkeeseen, jossa halutaan nimenomaan lasten, nuorten ja perheiden palveluja tältäkin osin kehittää.

Sitten tämä kouluterveydenhuolto, mihin kysyjä viittasi. Kouluterveydenhuollossa meillä on ollut ongelmana se, että vaikka valtio on lisännyt rahoja ja on annettu suosituksia, niin ne eivät ole kuitenkaan päteet. Nyt me olemme siitä syystä tehneet asetuksen ja myöskin antaneet kunnille rahaa. Kyllä me tarkkaan seuraamme, miten sitä asetusta nyt sitten noudatetaan. Ja varmasti hyvä tuki meille tulee näistä erilaisista kouluterveyskyselyistä, kun me saamme teiltä kuulla, miten palvelut pelaavat.

22) Vähärasvaisten ruokien verotuksen alentaminen

Marjut Anttila, Oulaisten yläkoulu, Oulainen

Arvoisa puhemies! Monissa ruokatuotteissa vähärasvaisempi versio maksoo enemmän kuin alkuperäinen tuote. Vähärasvaisemman ruoan hintaa laskeamalla saataisiin kansa syömään terveellisemmin ja näin välttyttäisiin terveysongelmilta.

Mitä hallitus aikoo tehdä, että kevyempi ruokavaihtoehto maksaisi vähemmän? Eikö hintaa voisi alentaa laskemalla vähärasvaisten ruokien verotusta?

Pääministeri Matti Vanhanen

Arvoisa puhemies! Verotuksesta vastaava ministeri ei ole paikalla. Meillä jonkin verran verotuksessa, lähinnä virvoitusjuomien ja sokeripitoisten makeisten kohdalla, harjoitetaan tällaisia vaikuttamista terveyteen verotuksella, mutta Suomi ei ole ottanut tätä laajasti käyttöön. Jonkin verran eri Euroopan maissa näitä yrityksiä on ollut, ja me seuraamme erittäin tarkasti näitä tuloksia. Ilman muuta on harkinnan alla ja pitää olla, halutaanko vaikuttaa ihmisten terveysvalintoihin myös verotuksella. Mutta, voisi sanoa, mitä yksilöidympiin kohtiin mennään, sitä suuremmaksi kasvaa myös riski siitä, että syntyy vääristymiä markkinoille. Tärkeää on hoitaa valis-

tuksella ja tajuta itse, mikä on terveellistä, ilman että valtio aina on opastamassa.

Mutta, arvoisa puhemies, jos tämä oli viimeinen kysymys, niin haluan yhteen yksityiskohtaan vielä puuttua.

Ed. Pakarinen nosti erittäin tärkeän aiheen äsken esiin, mutta hän sitten päätti sen, että meitä nuoria ei kiinnosta, kenellä on vastuu, kunnalla vai valtiolla. Ymmärrän sen näkökulman, mutta toivoisin kuitenkin, että nuorisoparlamentin jäsenenä teitä kiinnostaisi se, miten tämä kansanvalta toimii.

Meillä on kunnallinen itsehallinto, joka on, voi sanoa, suomalaisen elämänmuodon eräs peruserä, ja siihen vaikutetaan osallistumalla kunnalliselämään paikallisesti aktiivisesti, äänestämällä, lähtemällä ehdokkaaksi, menemällä valtuustoihin, osallistumalla siellä alkuvaiheessa nuorisovaltuuston työhön. Kansanvallassa vaikutetaan löytämällä ne omat reitit. Ainoa

Puhemies Sauli Niinistöä avustivat pääsihteeri Seppo Tiitinen ja notaari Maija-Leena Paavola / Generalsekreterare Seppo Tiitinen och notarie Maija-Leena Paavola assisterade talman Sauli Niinistö

vaikuttamistapa ei ole se, että haetaan yläkautta yleisönosastokirjoituksella tai tällaisella vaikutusta, vaan pitää mennä osallistumaan sinne, missä tämä kansanvalta antaa mahdollisuuden vaikuttaa ja päättää. Suomessa me ihmiset itse päätämme omista asioistamme.

Puhemies Sauli Niinistö

Suullisille kysymyksille ja vastauksille varattu aika on nyt päättymässä.

Puhemies Sauli Niinistö

Ehdotan vielä, että Nuorten parlamentti päättäisi, että tämän täysistunnon pöytäkirja lähetetään valtioneuvostolle tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten.

Hyväksyttiin.

Puhemies Sauli Niinistö

Haluan kiittää arvoisia nuorisoparlamentin edustajia hyvin tärkeistä ja mielenkiintoisista kysymyksistä. Niin kuin näimme, ministerit antoivat montakin näkökulmaa teille vastauksiksi ja te toisaalta osoititte, että kysymyksen kykenee hyvin ja varsin ytimekkäästi esittämään lyhyesäkin ajassa. Tämä kyselytunti on sujunut järjestykseltään erinomaisesti. Tämän jälkeen pyydän teitä, arvoisat edustajat, saapumaan Valtiosaliin Nuorten parlamentin juhlavastaanotolle.

Nuorten parlamentin täysistunto lopetettiin kello 12.59.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen
Eduskunnan pääsihteeri

Täysistunnon jälkeen puhemies Sauli Niinistö isännöi vastaanottoa Valtiosalissa / Efter plenum var talman Sauli Niinistö värd för en mottagning i Rikssalen

ISSN 1799-117X (Painettu)
ISSN 1799-1188 (Verkkajulkaisu)